

Husdramaraton, desember 2019
Foto: Lars Opstad

Dramatikkens | hus

ÅRSBERETNING 2019

Innledning

Dramatikkens hus har det nasjonale ansvaret for utvikling av ny norsk dramatikk og er fagfeltets utviklingsarena og prøverom. Dramatikkens hus skal utvikle kunstnerskap, bidra til å løfte kvaliteten på nyskrevet norsk dramatikk og arbeide for at tekstene blir produsert og finner et større publikum. Vår visjon er at ny norsk dramatikk blir det naturlige førstevalget for norske teatre og spilles i like stor grad som norske klassikere og utenlandsk dramatikk.

Fortsatt spilles det flest utenlandske stykker og klassikere på norske scener, men med hele 65 stykker utviklet med støtte fra Dramatikkens hus i 2019 har teatre og frie grupper også i år fått et rikt utvalg av tekster å velge i. Profesjonaliseringen av dramatikken gjennom styrking av faglighet og kvalitet, vil på sikt gi både en rik arv og en fremtid for norsk teater.

For at denne fremtidige arven skal stå seg, må vi sørge for at viften av kunstnerskap vi utvikler blir bredere og at vi får frem historier også fra kunstnere med minoritetsbakgrunn i større grad enn vi har gjort til nå. Et mer fokusert og målrettet arbeid med dette ble startet opp i 2019 og vil bli intensivert i året som kommer.

Samtidsdramatikken speiler samfunnet og menneskene slik det oppleves her og nå. For å skape interesse for teater for en ny generasjon må vi få frem tekster som handler om dem og deres virkelighet, her og nå i hele Norge. Å skrive for ungdom er å skrive for fremtiden. Derfor har Dramatikkens hus arbeidet målrettet med dette i en årrekke og vil fortsette å fokusere på unge gjennom ulike samarbeidsprosjekter også i året som kommer.

Vi ser en formidabel økning i interessen for norsk dramatikk ute i verden, og aldri har mulighetene for en internasjonal karriere vært større for norske dramatikere. I mangel av virkemiddelapparat for dette, gjør Dramatikkens hus et stort arbeid med sitt internasjonale nettverk som formidler og matchmaker mellom dramatikere, oversettere og teatre rundt i Europa. Vi mener at etterspørselen vil fortsette å øke, noe som betyr at vi må posisjonere oss for å møte dette på beste mulige måte.

Formål og strategi

Dramatikkens hus bidrar til utvikling av ny dramatikk ved å gi midler og ressurser til profesjonelle kunstnere. Ressursene består av stipender, dramaturgstøtte, rådgivning og sceniske ressurser. I våre scenerom får dramatikere mulighet til å utforske tekstene sine sammen med blant andre regissører og skuespillere. Lesninger, åpne prøver, skreddersydde verksteder og foredrag arrangeres ukentlig. Disse er åpne for både bransje og publikum, med fri inngang. I tillegg inviteres aktuelle produsenter fra institusjonsteatre og frie scenekunstgrupper som kan ta verkene videre, produsere og oppføre dem.

Samarbeid med de faste scenene er sentralt for å oppfylle vår visjon. I 2019 hadde Det Norske Teatret, Nationalteatret, Det Samiske Nasjonalteatret Beaivváš, Hålogaland Teater, Rogaland Teater, Sogn og Fjordane Teater, Akershus Teater/Oslo Nye Teater, Brageteatret Black Box Teater, Vega Scene og Rosendal Teater alle minst én urpremiere på tekster utviklet i samarbeid med Dramatikkens hus. I tillegg kommer samarbeid med sentrale aktører i det frie feltet, som Norsk Dramatikkfestival, Ferske Scener og Teaterfestivalen i Fjaler.

Seminar: *Scenetekst og det unge publikum*, 2019. Foto: Dramatikkens hus

Et sentralt strategisk mål er at 10% av alle våre frie midler skal være rettet mot utvikling av dramatikk for barn og unge. Vi jobber aktivt med rekruttering til feltet og ser at arbeidet bærer frukter: *Ester Grenersens Rikke-Petrikke og ramperommet* hadde urpremiere på Akershus Teater/Oslo Nye Teater i august, og Nelly Winterhalders *Høna, Egget og Reven* ble spilt under Norsk Dramatikkfestival i juni.

Faglig virksomhet

Tildelinger

Søknader mottas gjennom vår elektroniske søknadsportal og behandles løpende gjennom året. Antall mottatte søknader gjennom vår søknadsportal har de siste årene vært jevnt stigende, til 181 søknader i 2019. Tildelte midler var i 2019 på totalt 5,68 millioner kroner, fordelt på dramaturg-, skrive- og verkstedsstøtte. Basert på søknader mottatt via søknadsportalen, men også via direkte inngåtte samarbeid, ga Dramatikkens hus i 2019 totalt 126 tildelinger (skrive-, dramaturg- og verkstedstildelinger). Alle tildelinger offentliggjøres kvartalsvis på våre hjemmesider.

Dramatikkens hus bidrar til utvikling av dramatikk gjennom ulike typer ressurstildelinger:

- a) *Skrivetildeling*
- b) *Dramaturg*: Kunstnerisk rådgiver for dramatikere i skriveprosesser
- c) *Verksted og visning*: Prøverom der skuespillere, scenografer, komponister, regissører med flere møter teksten. Verkstedene har ulik lengde og kan ende med en visning der produsenter og fagmiljø får innblikk i arbeid i prosess. Verksteder gjennomføres også i samarbeid med teatre på deres respektive scener.

Husdramatikerprogrammet

Husdramatikerprogrammet utlyses annethvert år og har som mål å utvikle dramatikerskap over tid. Husdramatikerne mottar et stipend på kr 220 000, fordelt over to år. I tillegg får hver husdramatiker tildelt en dramaturg, som gir kunstnerisk veiledning i perioden, og i tillegg fullfinansiering av verksteder, samt tilgang til husets fasiliteter og scenerom.

I 2018-2019 har husdramatikerne vært Linda Gabrielsen, Mari Hesjedal, Fredrik Høyer, Monica Isakstuen, Maja Bohne Johnsen, Camara Lundestad Joof, Rolf Kristian Larsen og Arne Lygre. Sju nye husdramatikere starter 1. januar 2020: Kathrine Nedrejord, Vibeke Tandberg, Ibrahim Fazlic, Janne-Camilla Lyster, Birgitte Larsen, Jonas Corell Petersen og Monica Isakstuen.

Formidling og egne arrangementer

Dramatikkens hus er en formidlingsarena for ny norsk dramatikk. Prosjekter i egen regi utover ordinære verkstedvisninger og lesninger er sentrale i vårt formidlingsarbeid.

Noen utvalgte arrangementer i 2019 har vært:

- Seminar: *Scenetekst og det unge publikum*, i samarbeid med Norsk Scenekunstbruk og Kloden
- Foredragsserien: Kunstnere inviteres til å snakke om verk, forestillinger, kunstnere eller temaer de er opptatt av. Foredragene publiseres i etterkant som podcast og strømmes direkte via vår Facebook-side
- Lansering av vår første digitalkatalog
- *Husdramaraton*: Husdramatikerens arbeid i prosess presenteres for publikum.

Samarbeid

Dramatikkens hus er et kompetansesenter for teaterfeltet. Vi jobber derfor tett med både scenekunstinstitusjoner, -grupperinger, -festivaler og -fagmiljø over hele landet.

Samarbeidene spenner fra kunstnerisk veiledning til større økonomiske satsninger, og vi utforsker stadig nye former for samarbeid. I 2019 har vi blant annet vært involvert i:

Festivaler:

- Norsk Dramatikkfestival, Oslo
- Teaterfestivalen i Fjaler
- DUS (Den Unge Scenen), Oslo/Akershus
- Bjørnsonfestivalen, Molde
- Ibsen Awards Festival, Skien
- KHIO: Kræsj&Brenn, Oslo

Forfatterbesøk fra Teatret Vårt. Foto: Dramatikkens hus

Utvalgte samarbeid med institusjonsteatre:

- Teatret Vårt: Forfatterbesøk av 9 Møre og Romsdals-forfattere for introduksjon til dramatikk. Verksted med dramatiker
- Sogn og Fjordane Teater: Verksted i forbindelse med *Jostedalsrypa* (Maria Tryti Vennerød)
- Det Andre Teatret: Skrivestøtte til forfattere for tekstunderlag til *Scripttease*
- Brageteatret: Verksted med dramatiker
- Hordaland Teater: Skrivestøtte til forfattere til forestillingen *Heim 3* (premiere februar 2020)
- Cornerteatret: Verksted med dramatiker

Dramatikkens hus er en aktiv partner i koblingen mellom norske dramatikere og det internasjonale teaterlandskapet. I forbindelse med bokmessen i Frankfurt i 2019, der Norge var hovedland, ble norske dramatikere ved to anledninger presentert for et tysk publikum: Ved Theater Konstanz i mai ble tekster av Mari Hesjedal, Monica Isakstuen, Camara Lundestad Joof, Kathrine Nedrejord og Nelly Winterhalder lest under deres *Lange Nacht der Norwegischen Dramatik*. I oktober var Arne Lygre, Monica Isakstuen, Mari Hesjedal, Eirik Fauske og Liv Heløe gjester på Staatstheater Mainz for lesninger av deres tekster under arrangementet *Ibsen, Fosse und dann?*. Dramatikerforbundet, Norla og den norske ambassaden i Tyskland bidro med viktig praktisk og økonomisk hjelp.

Theater Konstanz. F.v.: Nelly Winterhalder, Mari Hesjedal, Kathrine Nedrejord, Monica Isakstuen, Camara Joof, Mari Moen. Foto: Dramatikkens hus

Drift – organisasjon og eiendom

Organisasjon og arbeidsmiljø

Kunstnerisk leder er stiftelsens øverste leder og daglig leder. Kunstnerisk leder er ansatt på et fireårig åremål. Åremålet ble fornyet i 2018 og løper fram til mars 2022.

Stiftelsen hadde ved utgangen av 2019 12 fast ansatte, tre menn og ni kvinner, i totalt 10,7 årsverk. Det er et godt arbeidsmiljø.

Kunstnerisk leder	Line Rosvoll
Administrativ leder	Sigrun Daireaux
Dramaturger	Kristina Kjeldsberg, Ole Johan Skjelbred, Morten Cranner, Mari Moen
Administrasjonssekretær	Kristina Moen Rousing (permisjon), Katarzyna Oppedal-Jarco (vikariat)
Produksjonsleder	Pernille Skaansar
Kommunikasjonsansvarlig	Trine Kleven
Teknikere	Ole Jørgen Løvås, Cecilie Graven Engseth, Paulucci Bakke (vikariat)
Renholder	Bimkala Sapkota

Dramatikkershus har i tillegg åtte faste teaterverter som jobber under våre publikumsarrangementer.

Styret besto i 2019 av fem medlemmer, tre menn og to kvinner:

Styreleder	Monica Boracco
Nestleder	Tom Remlov
Styremedlemmer	Bjørn Sæther, Knut Alfsen
Ansattrepresentant	Kristina Kjeldsberg
Varamedlemmer	Nina Wester, Ingrid Forthun, Ole Jørgen Løvås

Helse og sikkerhet

Det totale sykefraværet i 2019 var på 3,2%. Det forekom ingen personskader.

Eiendommen Tøyenbekken 34

I 2019 investerte vi i og installerte ventilasjon både i egne lokaler og i utleiearealene. Investeringen er delfinansiert av gaver fra Sparebankstiftelsen DNB, Stiftelsen Sat Sapienti, Norsk Kulturråd og gaveforsterkningsordningen og for øvrig finansiert av årlig avsatte driftsmidler.

Vi renoverte også vår Prøvesal og oppgraderte de ansattes garderobe/bad.

Økonomi

Årsregnskapet for 2019 for Dramatikkens hus viser et positivt resultat på kr 347 456 etter avskrivninger og finanskostnader. Avviket i forhold til budsjett skyldes i hovedsak lavere avskrivninger, IT-, reise- og regnskapskostnader, samt salg av teknisk utstyr og noe høyere renteinntekter enn budsjettet. Overskuddet overføres til fri egenkapital. Egenkapitalen er per 31.12.2019 på kr 5 176 200. Stiftelsen har en egenkapitalgrad på 35%. Likviditeten er god, og det er god kontroll på kostnadssiden.

Dramatikkens hus mottar årlige driftstilskudd fra Kulturdepartementet og Oslo kommune. I tillegg kommer leieinntekter fra Oslo Mekaniske Verksted.

Gitt det store etterslepet på vedlikehold avsettes årlig et fast beløp til fremtidige større oppgraderings- og vedlikeholdsprosjekter.

Klima og miljø

Dramatikkens hus jobber aktivt med å kartlegge, begrense og redusere vårt miljø- og klimaavtrykk. Vi har i 2019 iverksatt aktiviteter for å redusere avtrykket innenfor følgende 5 hovedområder:

- Transport
- Energi
- Gjenbruk, ombruk og resirkulering
- Mat
- Leverandøravtaler

Vi vil bruke måltallene år for år til å sette mål for og måle nedgang i vårt klimaavtrykk.

KLIMAAVTRYKK 2019 ¹	2019 kg CO2e
Scope 1-utslipp	0
Scope 2-utslipp	
Elektrisitet	2 328
Fjernvarme	1 277
Scope 3-utslipp	
Materialer	0
Reiser	12 095
Trykksaker og papir	165
SUM	15 865

¹ Scope 1-utslipp: Direkte utslipp fra bruk av fossile brensel, til egne eide kjøretøy og oppvarming av kontorer
 Scope 2-utslipp: Indirekte utslipp fra bruk av innkjøpt elektrisitet, fjernvarme og fjernkjøling
 Scope 3-utslipp: Andre indirekte utslipp, f.eks. tjenestereiser med egen bil, flyreiser

Transport

Vi oppfordrer ansatte og besøkende til å velge transportmidler med lavest mulig klimaavtrykk. Vi økte andelen togreiser nasjonalt og internasjonalt betydelig i 2019 sammenliknet med 2018; våre ansatte reiste bl.a. med tog til Mainz i forbindelse med vårt arrangement der.

All transport av varer bestilt av oss skal fremover besørges av «grønne» transportløsninger (elbil).

Energi

All oppvarming av lokaler er basert på fjernvarme fra Fortum Varme, der cirka 60 prosent av fjernvarmeproduksjonen kommer fra energigjenvinning fra avfall og kloakk.

Fra og med 2019 kjøper vi strøm med opprinnelsesgaranti, som sikrer at tilsvarende mengde strøm som vi forbruker, blir produsert fra fornybare energikilder.

Gjenbruk, ombruk og resirkulering

I 2019 gikk vi fra Oslo kommune til Franzefoss som leverandør av renovasjonstjenester, da Oslo kommune ikke sorterer næringsavfall. Fra og med 2020 vil vi begynne å måle avfallsmengder, med tanke på å redusere avfallsmengden vår.

Mat

Dramatikkens hus har som mål å redusere matsvinn, både i daglig drift og i forbindelse med arrangementer. All mat som serveres på våre arrangementer er vegetarisk.

Leverandøravtaler

Vi har startet en gjennomgang av våre faste leverandører med tanke på deres miljøprofil.

Oslo 31. desember 2019

Styret ved Dramatikkens hus

Monica Boracco (leder)
Tom Remlov (nestleder)
Bjørn Sæter
Knut Alfsen
Kristina Kjeldsberg